

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ, ШАЛЕ И Т. Д.

Година IV.

У Новом Саду, 31. августа 1881.

Бр. 24.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Црну Гору и друге крајеве 10. — 5. — 2¹/₂ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien II. Praterstrasse 67.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Хајд' на старо!

Кад се брије, — он се крије;
Кад се бије, — њега није;
Кад преврије, — он се смије;
Кад се пије, — њему двије
— И опет му право није,
Него ниче, где с' не сије.

Турско-бечјеска песма.

Наше појке, то јест неке,
Нагињу на старо;
Збор би њихов средовечни
Радо мрак дочар'о.

Треба-л напред, тад притеже
Нека маса гњила, —
А за натраг, нађу по шест
„Серавимских“ крила.

Куд их зове боља срећа
Не могу да црну;
А кад неко рогом мане,
Деветнајст се згрну.

Кад нам треба тиха ветра,
Ни зефир не дуја;
Куд не треба, е тамо се
Дигне и олуја.

Треба-л' оштро погледати,
Тад и окат стрепи;
Ал на извор мутне воде
Долазе и слепи.

Ново им је здраво бело,
Зеница им трне;
Рад њих треба цело Српство
Да се натраг врне.

Траже неке старе тиче,

Од тих тича млека;
Признају да нису чеда
Деветнајста века*).

По њиховом велеславном,
Веле „мудром“ суду,
Треба сада на шараге
Преместити руду.

Ваљало би касирати
Досадање мете;
На ногама, где су прсти
Окрнути пете.

Носове би на затиљак
Ваљало прелепит';
А кривцима по грбуху
Батине оцепит!

* * *

Не мислите, да ја певам
Што би кога кар'о;
Тек бележим: неке појке
Нагињу на старо.

Па да им се од тих жеља
Бар неке остваре:
Ја предлагем да с' заведу
И — брашнаре старе.

А. Х.

Шетња по Новом Саду.

LXXXVI.

„Таки да си се шалио! Одмах седи на пиши штогод смешно, јер сутра треба да изиђе „Стармали“, а нема рукописа!“

*) Макар да их је деветнаест било:

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

— Добро, добро, чуо сам, ал' молим данас ми није до тога, ево ми се укочио врат к'о у курјака, а и лево раме ми сева, канда га је ко намазао каквим „Радниковим“ чланком. Пре бих могао сад писати чланке за „Дар мара“ и „Домишљана“ него штогод шаљиво...

И тако, кад дође термин да изиђе лист, мора човек макар га болео зуб, или му бучала глава после сентиванских сватова, или ма му сушачка „Слобода“ стала на ногу, или ма да га који банатски конференцијаш ногом удари, или ма да се очемерио читајући програм којег великохрватског посланика — мора човек, велим, узети перо у руку и сести на писати штогод, што ће иришки дочекивачи моћи у кавани критиковати.

Ни од кога човек у таквим приликама не зазире већма, него од — дечка из штампарије. То је наш вечити гонитељ, то је наш Цингис-хан и Хаџи Лоја, који нам неда мира ни код куће, ни у бирцузу за ручком, ни у позоришту при курисању, свуда нас гони и појављује се, као дух у „Хиљаду и једној ноћи“ са вечитом фразом у устима:

— Молим рукописа!

Кадикад ће промене ради донети згужван смогуљак хартије у руци, као што молују Хумболта и Бетховна и онда нам преда ту хартију с речима:

— Ево коректуре!

С тога је много угодније уместо писања за какав лист латити се другог каквог мирнијег посла, као сећи купоне од англо-акција, или бројати годишњи приход од 24.000 фор. за никакав рад, или живети мирно преко лета на своме сопственом добру код Беча, и т. д. Али ко би онда писао за новине? А да су новине нужне по опстанак овога света, о томе неће ваљда нико посумњати, јер кад не би било новина, неби било ни дописа из Немачке; кад неби било дописа из Немачке, неби наше социјалисте знале шта раде немачке комунисте; кад они неби знали шта раде немачке комунисте не би их могли имитирати; кад их они неби имитирали, неби били социјалисте; кад неби било социјалиста, неби се направио код нас оваки хаос, а кад неби било хаоса, неби могло бити ни света, дакле су новине нужне и без њих не може бити света. То је сасвим логичан закључак и не може га нико побити. Шта више сваком ће јасно бити и ово: пошто неби нико за новине писао, да га штампарски дечко не гони, то онда из тога сљедује, да су по опстанак овога света штампарски дечади неопходно нужни, заједно са својим девизама: „Рукопис“ и „коректура!“

С рукописом још иде и којекако, јер баш кад човека што тишти, онда му је лакше писати и критиковати светске догађаје. Кад га заболе зуб, онда ће тек моћи ваљано да осуди и да искали срце на каквом помаћареном Чивучету, што у Пешти дрма светском политиком; кад га завија у трбуху, онда ће тек јасно умети свету представити програм каквог солгабирова; кад му сева у ушима, онда тек уме достојно да оцени говор каквог будућег хрватског министра пред изборе у Срему и т. д.

Али коректуре задају човеку много веће бриге, са својим силним штампарским погрешкама! Кад човек напише лепо српски: За кандидата Н. Н. заузеће се својски сви „Румљани“, а оно у коректури сложено: За кандидата Н. Н. заузеће се сви „Римљани“; — или писац напише сасвим јасно: „куд ће ивер од владе?“, а они тамо сложили: „куд ће Иван (ваљда су мислили Маршова) од владе?“ — Или је у рукопису стајало: „Господичић Н. ишао би на бал, ал му фали једна маска“, а слагач направио: „Господичић Н. ишао би на бал, ал му фали једна даска“; — други пут напише човек читко и разговетно: „Тица ће скоро одлетити“, а у коректури стоји: „Тиса ће скоро одлетити“; — бивало је и то, да се напише: „Хрвати волу Србе, као своје очи“, а у штампи изиђе немила погрешка: — „као со у очи“, и т. д.

Ово су наравно много немилије ствари и ту мора човек очајавати од муке и кубуре.

Кад се још уз то човеку укочио врат, и то не од гордост, него од ревме, онда сам уверен, да ми нико неће замерити, што данас не могу да пишем за „Стармали“, јер нити имам на то нужнога расположења нити места (јер се рибају собе), па се бојим изићи ће што неуместно. **Аб.**

Писмо са онога света

пречаст госп. Милошу Д—ићу
у Б. . .

Возљубљени собрате! — Са особитим душевним задовољством сам слушао госпојинску литурђију вашу, коју одслужисте без — „Оченаша“, јер видим, да хоћете, после толико година поповања вашег, мени да подражавате.

Ја кад сам прву службу божију служио, заборавио сам читати еванђеље. А кад ме је један општинар мој, некви Кеља, запито — „море попо, а ће ј' еванђеље?“ ја сам му лепо одговорио: — ено га у олтару! И с тиме, што је било, то и битисало.

Ал вам морам саопштити, шта ме је снашло због тога на овоме свету. Чим сам се овамо преселио, а мој бивши епископ Платон с места ме даде пред себе звати, па ме, због оног једног нечитаног еванђеља осуди, те сад морам сваки боговетни дан, почев у једанајест сахата пре подне, (по вашем рачунању времена) дванајест глава еванђеља најторжественније да читам; а док ја то чиним, дотле прође оно време, у коме друга браћа на пию иду.

А ви, ако не би знали се лепше изговорити, кад би вас ваша славна општина случајно запитала — „море, попо, а ће ј' Оченаш?“ — реците јој: „па ја ћу о малој Госпојини причекати, док се двапут прочита!“ Ваша ће славна општина са тим одговором за цело бити задовољна. — А ваш епископ? — Ох, та тоје Анђео човек!

Примите моје душевноје цјелованије.

Ваш собрат

† „Поп Илија.“

Здравца.

Вес'о сам ти, роде мили,
К'о да ми се лађе топе:
Тако ми је, к'о да ми се
На грбачу ђаво попе.

Па би хтео у том ђезу
— Ма ме стало главе —
Да наздравим браћи српској
С' обе стране Саве.

Ја би хтео, желео би, —
Еј, жељице пуста! —
Ал' шта ћемо, кад не даду
Отворит' нам уста.

Бре, ил' дали, ил' не дали,
Здравити се мора,
А да не би од куд било
Каквих приговора, —

Ја наздрављам бечејцима,
Који мирно трпе,
Да нам софте подерану
Автономију крпе.

Дичном сремцу нека бог да
Око поуздано,
Да разазна, шта је збрка,
Шта ли самостално.

Румљанима сто зборова,
Где се слога ствара, —
Ал' без госта из Осека,
И из Вуковара.

А бајцима — њима желим
Што чешћу параду, —
(Они за то председника
Апарте имаду.)

Водибој.

Досетљив попа.

— Брато! — рече поп Гага звонару — сад
ће бити два сахата; а ја ако не одем до два у ка-
сину, онда сам промашио данас фарблу.

— Е, па идите, господине.

— Идите! Ал ако сад одем, онда опет морам
прекинути игру, баш кад најбоље буде текла, јер
у четири сахата имамо вечерње. Него знаш шта,
брато? Хајдемо ми сад у цркву, па ћемо прекрши-
ти на двоје на троје то вечерње, и ја ћу лепо сти-
ћи на уобичајено време у касину, а ти после онда
одзвони.

— А ако ко год дође на вечерње?

— Кажи, да је већ прошло!

Што рекоше, то и учинише.

Јуче било, сад се приповеда.

Досетке, наивности и др. из дечија света.

(Наставак.)

Учитељ. „Ја сам био видео —“ где то стоји?
кажи ми Перо.

Пера. У будућем времену, треће лице.

Учитељ. Не ваља. „Ја сам био видео“ —
где то стоји? кажи ми ти Марко.

Марко. То стоји на табли.

Гувернанта. Гле, ви сте опет замрчили
ваш штрајбух, па се и не стидите. Верујте, Петрони,
ја кад сам била мала, па сам тако што урадила, ја
сам се бар стидила.

Петронија. Али за бога, Мамзел, и ја би
се стидила, али ви ме још нисте учили, како се то
треба стидити.

Отац. Па, ћерко моја, реци ми, шта си да-
нас научила у школи.

Ћерка. Данас, — данас, — данас сам нау-
чила клечати.

Нико није био код куће, само мала Даница.

У то дође неки стран господин и запита: Рано
моја је-ли госпоја мамица код куће?

— Није.

— А ти буди тако добра, па кад дође, подај
јој ову карту.

— Фала лепо, господине, — није нужно, —
има моја мати доста карата; одговори Даница.

У Јулкичиној башти било је лепих црних ја-
года; то јест црне ће бити кад буду сасвим зреле.
Али то Јулкица није могла да дочека, већ их поче
још пре пипати. То виде њен отац, расрди се и
рече јој: Зар ти нисам казао, да не смеш јести зе-
лено воће!?

— Али за бога, татице, та ово није зелено, ово
је црвено.

Берба.

Код чика Лазе је била берба, а у берби пуно
деце, и међу њима мали Сава. Док су друга деца
трчала по винограду, дотле је мали Сава око чабро-
ноша скакутао, и час по на трску сркао из чабра.
У један мах стадоше и пушке пуцати, да је берба
веселија, ал мој ти Сава у врисак, — неће он ту
остати, кад ту пуцају. Он иде кући. — И морато-
ше га одвести кући.

Берба била, па прошла, — ал мали Сава је
дуго спомињао, какво је слатко било вино у чабру. —

Дође богојављење, а мати ће малог Саву води-
ти у цркву, па га подигла у сто. Кад снази чаброве
на сред цркве, у којима ће се вода светити, а он
поче скакутати од радости. У тај мах зазвоне звона
и опале прангије, а мали Сава чистац из цркве. „Не-
ћу ја — вели — ту остати; ту по па др жи бербу“

У Ш Т И П Ц И.

△ Право је имао г. Кулчар, што је ономад пребацио у варошкој скупштини оном Србину чиновнику, да мађарски лебац једе, јер ја често виђам тога чиновника, где код Мађарица-лебарица купује лебац (јер Српкиње хвала богу не продају), дакле је наравно, да он мађарски лебац једе.

□ Како су београдски листови „Исток“ и „Радник“ за Угарску забрањени, то се бојати да не зареде, па да и „Хришћански вестник“ не забране, јер и он се усуђује другом богу клањати, а не мађарском.

= Избори у Срему падају ево баш пред бербу. Но у оваким приликама могу се људи и лањским грожђем послужити. (А неки ће и у суво грожђе бити послани, дакле ће ипак бити посланици.)

+ Новине јављају: Бана Пејачевића испратио је на новосадску агенцију, кад је на пут полазио г. Герман. Код Кукујевца се после поплашише банови коњи, изврнуше кола и бан се прилично угрвао, но хвала богу, безопасно.

○ Један аустријски капетан убио је — шта мислите ваљда каквог непријатеља државе? Не него свога колегу у — двобоју. Наравно, то је било усред Будапеште (Е, ал' да је уместо тога назвао каквог харамију „харамијом“ он би био 18 месеци затворен!)

☞ Збиља одавно већ не чујемо, да је који мађарски касир или жупан понео новце из касе па нестао! Мора бити да су већ све касе у таквом стању, да се више тај посао и не исплаћује!

* Док је у овој мртвој сезони другим листовима настало време „киселих краставаца“, дотле је „Виделу“ наспело време „дрвених патлицана“, те и уводне чланке о њима доноси.

? Даклем где су сада касапнице и кланице биће од сада парно купатило у Новом Саду. Сад би још само требало, да се уклони и риба пијаца, па да се место ње подигне музеј, место рузмаринског сокака, да се подигне булевар; место бирцуза „код штукe“, да се сагради какав „Гранд-хотел“; и место свинске пијаце да дође владикин двор.

≧ Противници Анђелићеви у Новом Саду, хоће да се он бира за патријара, само да га уклоне из Новог Сада; ми пак пријатељи његови нисмо за то; нека он остане лепо овде код нас, а други когод нека се бира за патријара.

× Једнога ђака у Новом Саду зачита учитељ ономад: Шта би ти најволео бити и какав занат учити? — **Дунђерски**, одговори безазлено дете.

Аб.

Волео би знати.

Волео би знати, кад би „Пешт. Лојд“ нашао на сокаку једну рубљу, како би се бекељио на њу.

Волео би знати, кад би у каквој гимназији све матуритетлије пале, били се та гимназија тиме јако дигнула.

Волео би знати, да-ли се радују небесни Серафими, што су добили на земљи друга попа Серафима.

Волео би знати, је-ли др. Тоша Недељковић своје отворено писмо послао и уредништву „Стармалог.“*)

Волео би знати, да-ли би гроф Пејачевић умео бити кнез Бугарски.

Волео би знати, има ли још кога здрава на свету, који би кадар био уређивати „Нед. Лист.“

Волео би знати, да-ли Гамбета кадгод снева Наполеона I, И ако га снева, да-ли се тргне у сну.

Волео би знати, одкуд старом Домишљану све нове и нове досетке. **Радозналић.**

„Тајна наредба.“

Ој, наредбо, тајне пуна! —
И ја сам те вајну чит'о;
Прочит'о те, па сам онда
Слутњу моју ово пит'о:

Шта се теби чини, слутњо,
О чем ово писмо збори?
Је л' истина то, што каже,
Ил' су празни разговори?

А слутња ће на то мени:
— Бре, чујеш ли, мој соколе,
Мени с' чини, к'о да писца
Те наредбе зубак боле.

Само не знам, да л' на Срба,
Ил' Словака, сина гола,
Ил' Румуна, — ал' то писмо —
Биће рецепт зубна бола.

Водибој.

Масно званије.

Млади Пунонадеждић. Е, врачаро, кад си већ ту, ајде и мени што прореци.

Врачара. Ти, господине, сневаш о каквом масном званију.

Млади П. То си погодила. Али хоћу-ли га и добити?

Врачара. То стоји до тебе. Ако хоћеш можеш га добити још данас.

Млади П. Па де, вере ти реци како?

Врачара. Погоди се код Ацка касапина да топиш маст. То је најмасније званије, које ја знам за тебе.

*) Ако немате друге бриге, ту ћемо вам лако скинути. Није.

Тешко је данас сатиру писати.

Латини су некад казали: „Difficile est satyram non scribere,“ т. ј. „Тешко је сатиру не писати,“ али данас је сасвим друкчије: данас је тешко сатиру писати.

Јер ко се на то одао, тај мора све обзире баталити и не марити, ма се са по Европе завадио и ма се чак и Зулу-каферима замерио, јер ако ће пазити, да се онај не расрди, да се овај не нађе увређен и т. д., онда је као сатирик обрао бостан, и боље нека се окане ћорава посла.

Али код нас ако си кога и направедније пером додирнуо, он ти окреће леђа; ако си коме и најфиније што пребацио, он се намргоди и неће ни да те погледа; ако си чију погрешку споменуо, с најлепшом намером да је се дотични отресе, он ће ти се светити и деведесетом колену и ако ти може гдегод шкодити, неће пропустити прилику. Док бечки министри шаљу шаљивим листовима своје фотографије, да их ови могу верно насликати, дотле се наша и ситнија господа на најбратскију и најневинију опомену одмах наостреше и прекину све дипломатске и бирцуске одношаје. Док се Бајст слатко смеје, кад му оно у Загребу онај трафикант рече, да га познаје из „Кикерикија“, дотле се наши људи и ако си се најмање с њима нашалио, „ополче“ и бришуте из теџтера својих пријатеља и ако си им иначе највећи поштовач и уносилац њихових идеја у народ.

Ово је заиста велико зло у нас, и јако отежава посао праведној критици, невиној шали и поштеној сатири. Даклем *Difficile est satyram scribere.*

Ево примера ради, да приповедим неке случајеве, који мени сваки дан пасирају. Најглавније ћу случајеве прећутати, а неке мање споменути. Зашто и крошто — то ја знам, па ћу задржати за себе.

Идем ја улицом а видим из далека једног старог попу са црвеним појасом. Он кад ме опази пређе на другу страну улице и не осврће главе. — Аха познао сам га, то је онај, што сам му недавно у „Стармалом“ мало пребацио, што је у сеоском бирцузу напит онаку ларму правно пред својим парохижанима.

Мало даље сретнем једног младог трговца са села; некад смо били добри пријатељи и лепо смо један другог дочекивали; сад се нисмо поздравили, јер сам му једанпут у „Стармалом“ замерио, што је онако жестоко кортешовао за Перу Стојковића, да буде посланик у Шајкашкој.

Опет даље у ходу видим адвоката једног из Баната; ишли смо заједно у карловачку гимназију, пазили смо се заједно бесмо у стану, па смо сад окренули главу један од другог, јер сам му негде у листу узео за зло, што тако глоби кукаван народ, и што сад као имућан човек ни на какву цел српску неће ни новчића да приложи.

Журећи се даље изађе ми на сусрет један калуђер, који је био мој од детињства друг и пријатељ, јер смо у комшилуку живели и заједно се у песку играли; сад је прошао поред мене као поред

турског гробља; — замерио сам му се с тога, што сам једанпут у шали (али је истина била) приповедао у „Стармалом“, како је на велики петак јео у бирцузу кобасица с реном.

Прођем и њега тако, а ево ти једног мађистратског чиновника, није ме ни погледао, а пређе смо били тако добри пријатељи, да смо један за другим скакали и у Дунав (у пливаоници); — одмах сам мислио да је због „Стармалог“, јер сам га једанпут љуто увредио, што сам му приметио, да кад већ иде у гостионице, дође који пут и у који српски бирцуз, јер и бирташи наши гласају при рештаурацијама чиновничким и при бирању посланика обично за Србе.

Сретнем и госпођу једну, поздравим је, а она окрене главу; сећам се, да сам је исмејао у листу, што је своје три кћери дала у мађарски манастир и што се карта на новце.

Али ко би то све набројао!

Доста то, да је код нас тежак задатак писати искрено, праведно, а то и не смеш чинити, ако си рад да те сви волу, да те радо дочекују, да те хвале и часте.

Ово сам написао ради знања и равнања другима, млађима, а за мене је већ доцкан да се поправам. Ушло ми је већ у крв; длаку сам до душе променио (оседила ми је,) али ћудни никад!

Аб.

Бег и бог.

„Видело“ у свом 88. бр. оглашује једну нову књигу, којој је наслов: „Коме бег помаже, нико му ништа не може.“ Ова ће се књига ваљда по Босни разашилати, да раји бегове омили. Иначе ми знамо за књигу за младеж: „Коме бог помаже и т. д.“ а ако је оно штампарска погрешка, онда нам није чудо, јер је много од онога погрешка, што је у „Виделу“ штампано.

Разговор на прстима.

На двор Јакова првог, енглеског краља, дошао једном посланик из Шпаније. Био је то врло научен човек; знао је добро многе језике, а особито грчки и латински. Али све ово није њему било довољно; већ одавно га нешто копало, да изнађе разговор на прстима, и то тако, да се на њима могу разговарати и најученији разговори. Тако човек онда неби морао учити ни знати ни енглески ни француски, па би се опет лепо могло разговарати. Шпањолац би разумевао Португалце, Кинез Јапанце и т. д.

Али још се није нашло јунака, који би само и разумети могао шта му на прстима вели шањолски посланик, а немоли још и да му одговори. Можете мислити, како се радовао, кад је већ једном наишао на таког делију, који га је разумео и одговорио му. То се чудновато десило. Ево слушајте Једнога дана, кад се разговарао са краљем Јаковом, поведе разговор о свом најмилијем предмету, т. ј. како је изнашао разговор на прстима, само што нема ни једнога до сада, који би га могао разумети. Најпосле ће запитати краља, да ли би се нашао такав научењак у његовој краљевини. Краљ је био и сам човек од науке, поносио се својим научењацима, па рече да има, а није се баш дуго ни

промишљао. — „Па где је тај, мени тако мио научењак? запита посланик. — „У Глазгову“, одговори краљ, а кад је то рекао, помислио је на тамошњег једног универзитетског професора, који је врло добро знао разне језике. — „Но, тог научењака морам ја видети и шњиме се упознати!“ повиче Шпањолац сав радостан; „молим Ваше Величанство да ми допустите да одем тамо и са собом понесем краљевско писмо“.

Краљ Јаков није могао одбити ту посланикову жељу, ма да је увидио, да се мало затрчао, кад је оно отио рекао. Онај научењак у Глазгову, на кога је помислио, могао је знати многе језике, али да ли ће се и на прстима умети разговарати? Али сад како било да било, царска се не пориче. У осталом у Глазгову је било пуно научених и мудрих људи, а од ових се тек ваљда могло очекивати да ће оправдати краљево поверење, да ће осветлати образ своје универзитету. Па зато, још пре него што је стигао Шпањолац посланик у Глазгов, пошаље краљ тамо писмо на ректора универзитетског, и каже му, да покажу Шпањолцу дон Алварез-у де Вегас, да у Енглеској има и таквих научењака.

Ректор универзитетски добије писмо краљево; сазове све сенаторе и каже им шта хоће Њ. Величанство; ови се чудили; грчки и јеврејски додуше су знали, али о разговору на прстима никад ништа нису чули. Најпосле закључе да тај разговор са Шпањолцем, ако је иоле могуће, избегну.

Посланик је већ дошао; пружи ректору писмо краљево и одмах запита за тог научењака. Ректор се нашао у неприлици; да таког научењака нема, то није могао казати, јер је краљ већ реко да има. Најпосле ће рећи: „Врло ми је жао, али тај научењак није засад овде, него је некуд отпутовао“. — „А куда то? Реците ми само, ја ћу одмах за њим“. — „То вам не могу рећи“ каже му ректор, „јер сви научењак таји кад кудгод путује, те тако сад не знамо, да ли је сад овде на нашем острву, или гдегод на копну“. — „Е, па добро“, рече посланик, „исти научењак је поданик Њ. Величанства, а он зна држати реда у својој држави. Научењак тај не сме дуго напустити своје звање, па зато ћу га ја чекати месецима, макар и годинама, јер ми је до његовог познанства врло много стало.“

Ректор је био још једнако у великој неприлици Сад сазове не само старе сенаторе, него и млађе професоре са разних факултета; „јер“, мислио је ректор, „можда ће се наћи који од млађих професора, који што знају о том разговарању на прстима“. Пред свима поново каже шта краљ, жели, а и то, како посланик шпањолски не ће се пре уклонити из Енглеске, док се не састане с тим научењаком Прво је питао старе професоре, шта ће; али ови није ни чим умели помоћи. Ред дође и на млађе. Сад изађе на среду један јуриста, и рече, да је то, што Шпањолац хоће, свакако смешно, ако не и лудо, па да се тако треба справити њега и понашати. Каже њима јуриста, да има у Глазгову неки човек, смешне и чудне природе. То је каспин Јак Нилсон, и има само једно око. Откако је тај жив, вије га нико могао насадити, из сваке се неприлике уме да извуче. Па зато не би згорег било, кад би њега приказали Њ. Екселенцији, Шпањолцу, за тог професора-научењака. Он ће га за цело задовољити.

Сад се питала г. г. професори, шта они мисле. Најзад сви пристану на тај предлог. Дозову једнооког каспина, Јака Нилсона; овај је одмах пристао, да узме улогу тог научењака на себе. Њ. Екселенцији, шпањолском посланику се јави, да је тај чудновати научењак дошао с пута, и да ће се сутра у 11 сати пре подне моћи разговарати на прстима.

Јака Нилсона у одређено време упараде у професорско одело. Пурпурни огртач му је добро стајао на његови широки леђи; из чела му је вирило једно ђаволасто, ал' мудро око. Седио је на столици, сомотом превученој, у сали универзитетској и мирно је чекао Шпањолца. Посланик уђе, Јак устане; онај му се јави, мало поклонивши се, Јак учини тако исто.

Разговор на прстима отпоче. Шпањолац подигне свечано горе у вис један прет; Јак, тако исто свечано, по-

дигне два прета. Посланик се зачуди и дигне три прета. Јак Нилсон га погледа оштро, стисне песницу и руке преко груди прекретивши, изамахне њом. Шпањолац се још већма чуди. Сад опет извади из цена поморанџу, узме је у леву руку, а десним кажипрстом стане показивати на све четир стране. Јак, једва погодивши кроз пурпурну одећу у свој цеп, с тешком муком извади парче црна хлеба, — свакидању рану народа шкотског — и покаже га веселим лицем. Шпањолац је изгледао као да разуме овај тријумф Јаков, и потпуно га је одобравао; нашао је једном једаред, с киме се могао по жељи својој на чудан начин разговарати. Сад му разним покретима ода поштовање, као што приличи тако великом научењаку; и Јак Нилсон је њему истим начином одавао пошту; посланик се уклони. Дође у сенаторску собу, где је ректор заједно са осталим професорима нестрпеливо исчекивао како ће се то све свршити. „Господе“, рече, „немам речи да вам се захвалим и да вам искажем, како се чудим том великом научењаку, са киме сам мало час говорио и упознао се. Тај професор не да је само на дику вашем универзитету, и отаџбини својој, шта више и целом изображеном свету. О дубоко научним стварима сам повео разговор, а он, ни тренутка не промишљајући се, па све ми је неисказано тачно одговарао.“

Ректор се осмели; запита Њ. Екселенцију, о чему су се дакле разговарали. „Јавим му се“, поче посланик, и прикаже му се као хришћанин; он то исто учини. Затим му кажем, да је само: један бог. — „Јест један“, каже он, „али нам се показао у сину свом.“ — „Бог се састоји из три лица“, велим му ја. — „Јесте“, одговори чудновати човек, „али то је опет једно.“ — „Затим сам се разговарао ш њиме о лепоти и хармоничном уређењу овога света; али он ми одговори: Па шта је сва та красота и лепота, спрам овога хлеба насушног, што нам одозгора долази: Па и при поласку ми се показао као научен и изображен човек, јер ми је сваку почаст одао.“

Посланик се поклонити и оде, а за њим одмах ето ти и Јака Нилсона, назови професора. Скине пурпур, и уђе у салу у свом обичном руву. „Но Нилсоне“, рече му ректор, „онај стран господин сасвим је с тобом био задовољан, а јеси ли и ти ш њиме? „То баш не“, одговори Нилсон раж, љућено, „да смо били на сокаку, бих ја њему показао, с киме је терао шалу, осетио би моју мишицу, али сам се овако устекао, јер сам био у пурпуру. — „Но“, запита га ректор, „па у чему те је увредио?“ — „Помислите само“, поче Нилсон, тек што ме је видео, а он подиже један прет, руга ми се, што имам само једно око. Ја сад подигнем два, да му тиме кажем, да ја с тим једним оком видим исто тако, као и он на своја два. Ал' то њему још није доста. Он подигне сад три прета, бојаги нас двоје заједно имамо три ока. Више нисам могао издржати стиснем песницу и изманем, а г. посланик је одмах имао решпекта. За тим ми покаже неку жуту јабуку, да ми се похвали шта тамо код њих у Шпанији роди, хотећи валда понизити нашу Енглеску, а ја не био полењ, него извадим парче црна хлеба, и кажем му, живи ти од оте твоје јабуке, ако овога немаш. Затим се стао пренемагати и савијати овамо онамо, а ја шта сам друго знао, него и ја станем за њим мајмунисати.“

Ето, тако се разговарао дон Алварез де Вегас са једнооким Јаком Нилсоном, а сваки је од њих нешто друго разумео. Што се једном бело чини, другоме се црно свиди.

С немачког.

Отњеслав В—к.

Сигурно дејство Маријенбада.

Госп. Мршић. Даклем ви сте се сретно вратили из Маријенбада. Али како видим, ви сте тако и пре били.

Госп. Трбојевић. То се вама само тако чини. Но ја то боље знам; јер ја се сад осећам лакши за читави — 700 форината.

Одговарају их.

Социалиста: Господо! оговарају нас, да ми нећемо више од 6 сахата да радимо на дан!

Један глас из публике: То није истина! Ми баш нећемо ништа да радимо.

Емил Ј.

Оправдао се.

Управитељ Ви сте глумац и носите бркове? То ми се не допада

Глумац: Извините господине, нарасли су, док сам у предсобљу чекао.

Емил Ј.

Неправда.

— Помислите само, Поповић ме јуче на улици назвао маторим магарцем.

— Но то је безобразлук; како Вас може назвати маторим, кад сте Ви сад у најлепшим годинама.

Емил Ј.

Има их и унутра.

Уђе један господин у дућан.

— Хтео би какву играчку за свог сина купити. У „аузлогу“ сам видео једног магарца, молим вас донесите га.

— Није нужно има и овде унутри магараца.

Емил Ј.

На жалост!

Велики погреб беше у једној малој варошици. Наравно и ђаци су пратили. Пре полазак овако је саветовао учитељ своју малу војску:

— Лепо се понашајте, мирно идите децо, јербо на жалост! не умире сваки дан такав отличан човек.

Емил Ј.

Одговор у питању.

— Јели ти дечко, какви је мајстор твој отац?

— Ваљда су вам се, господине, издрле чизме?

Емил Ј.

Множина.

Учитељ: А зашто несмо јуче били у школи?

Ђак: Тако, дакле и ви нисте били, господине.

Емил Ј.

Б у б н у о т е к а.

Школско вјеће у Добановци

Господину приватном Учитељу Шладу у Место.

Ово је вјеће опазило да ви у папућа босоног сокаком у учиону идете и науку дјечи предајете, — које сасма учитељски углед нарушава то Вам се од стране вјећа забрањује да у напредак то нечините, у противном случају очете вишој области јавити бити.

Добановци дан 18. (7.) 1881

Началник

Мавреновић.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У Н. САДУ

ПРОДАЈЕ СВОЈЕГА ИЗДАЊА

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање,	16 „
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф.	24 „
Рачунски примери за учен. 3 њег раз. ос. шк.	8 „
„ „ „ „ 4-ог „ „ „	8 „
„ „ „ „ 5-ог „ „ „	10 „
„ „ „ „ 6-ог „ „ „	8 „

Зоологија за учитељ. и више девојачке школе израдио Владан Арсенијевић, проф. учитељске школе у Карловцу, цена . . . . .

Велика катавасија . . . . . 1.—

Мала катавасија . . . . . 20 „

Бимнастичке игре са сликама Део I. . . . . 1.—

Одабране народне песме за учење на изуст у срп. осн. школама, друго издање . . . . . 10 „

Дисциплинарна правила за учитеље срп. осн. новних школа . . . . . 10 „

Наставни план за срп. нар. учитеље . . . . . 20 „

Нове метарске мере . . . . . 10 „

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско поузеће (per Nachname,) дајемо му 15—20 а код неких од ових књига и 40% рабат.

Књиге за школу и народ.

1. ХЕМИЈА. Од Х. К. Роское, професора хемије у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, шк. референта. Са 36 слика, укоричена . . . . . 50 „
  2. ФИЗИКА. од Балфура Стеварта професора физике у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића школ. референта. Са 48 слика укоричена . . . . . 50 „
  3. ФИЗИКАЛНА ГЕОГРАФИЈА од А. Гејкије професора геологије у Единбургу. Српски превод од Др. Лазе Начуа, са 20 слика, укоричена . . . . . 50 „
  4. ГЕОЛОГИЈА од А. Гејкије, професора геологије у Единбургу Српски превод од Др. Л. Начуа. Са 47 слика, укоричена . . . . . 50 „
  5. ЗООЛОГИЈА. од Смита, професора, зоологије у Страсбургу Српски превод од Владана Арсенијевића професора српске учитељске школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укоричена . . . . . 50 „
  6. АСТРОНОМИЈА од Н. Локиера, члана краљ. друштва у Лондону. Српски превод од др. Ђорђа Натошевића главног школског референта. Са 47 слика, укоричена . . . . . 50 „
  7. БОТАНИКА. Од Х. А. де Бари професора ботанике у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, проф. срп. учит. школе у Г. Карловцу. Са 45 слика укоричена . . . . . 50 „
  8. Како се чува и негује здравље женскиња и мале деце од др. Љ. Радивојевића . . . . . 20 „
  9. Помоћ у нужди и опасности док лекар не дође, од И. В. Поповића цена . . . . . 30 „
- Ко поручи за готов новац на више ових књига, дајемо рабат 40%.

И-ТИ БРОЈ,, СТАРМАЛОГ“ ЗА 1880

Ео би имао за продају нека пошље у крестошле-ту штампарији А. Пајевића у Н. Саду која ће му за исти дати врло радо 25 новч. Требамо све-га 8 комада таквих.

РЕД ПЛОВИДБЕ

путничароб. по-
Априла до

чињући од
15 Октобра.

ИЗ НОВОГ САДА У БУДИМ-ПЕШТУ : сваки дан (изузев петак) у 1/2 11 сати пре п.
ИЗ НОВ. САДА У ЗЕМУН: сваки дан (изузев уторак) после п. у 4 сата.
ИЗ НОВ. САДА У ОРШАВУ-ГАЛАЦ: понедељником, четвртком, после п. у 4 сата.
ИЗ НОВ. САДА У РУШЧУК. понедељником, четвртком, после п. у 4 сата.
ИЗ НОВОГ САДА У ТИТЕЛ: средом, недељом, после подне у 4 сата.
ИЗ НОВ. САДА НА САВСКЕ ШТАЦИЈЕ: четвртком, недељом у 4 сата.

Нови-Сад 31. Марта 1881. УПРАВА.

ОГЛАСИ

Част нам је п. т. публици Новог Сада и околине на знање ставити, да смо наш

Фотографски завод

под фирмом

КЕНИГ И СИНГЕР

отворили 1. јуна п. н. у сада Стефановићевој кући одмах до Шнајдеровог хотела, и да смо га зарад удобности пуб-блике снабдели са свима у ову струку спадајућим рекви-зитама и особитом удобношћу. Ослањајући се на многогодишње у ту- и иноземству набављено искуство, што смо га стекли у току нашег рада, бићемо с особитим обзиром на вештачки укус п. т. публике вазда готови, да све нами до-стављене налоге савесно, тачно и сасма брзо изведемо, ка-ко би тиме свима на нас стављеним захтевима по поднесе-ним жељама за доста учинили, и у свако доба оправдали по-кљњено нам цењено поверење; зарад укусне израде сли ка

набавили смо себи најновије енглеске и француске апарате деко-рације, и трудићемо се вазда, да задобијемо потпуно задовољство пошт. публике. Препоручујући наш са свима удоб-ностима снабдевен завод благонаклоности п. т. публике мо-лимо да би имали доброту што обилатије потпомоћи ово наше са знатним материјалним жртвама скопчано подузеће а ми обећавамо у напред, да ћемо тачном и савесном послугом у свако доба оправдати ову благонаклоност.

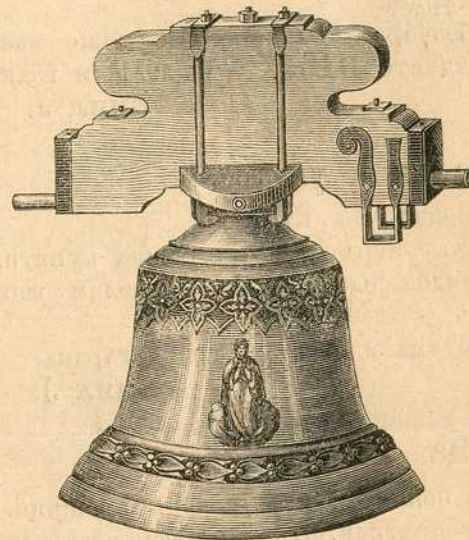
Нови Сад јула 1881.

С поштовањем

6—18

КЕНИГ И СИНГЕР

З В О Н А

по најновијој и старој системи, са гвозденим и дрвеним круна-ма хармонијски удешена а од најфинијег ме-тала са нај-чистијом из-радом.

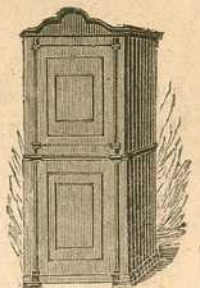
Ливница ЂОРЂА БОТЕ СИНОВА, у Вршцу.

1—3

КАСЕ

по најновијој америкањској
системи
сигурне од ватре и харе
из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА
У БЕЧУ

у солидарности и каквоћи израдене уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени знатно јефтиније. — Наручбине прима и од-правља госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, Lazenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

18—30